

Dnr :SN2021/100-9

Socialförvaltningen

Hilda Gustafsson | Nämndsekreterare

| hilda.gustafsson@bollebygd.se

Socialnämnden

Avgifter för stöd och service till äldre och personer med funktionsnedsättning 2022 – återremiss

Förslag till beslut

Socialnämnden upphäver sitt tidigare beslut, § 133 Avgifter för stöd och service till äldre och personer med funktionsnedsättning 2022 från 2021-12-14, efter återremittering av ärendet från kommunstyrelsens arbetsutskott (§ 1 2022-01-13).

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktiga att anta förslaget till ”Avgifter för stöd och service till äldre och personer med funktionsnedsättning år 2022”, upprättad 2022-01-11.

Avgifterna föreslås träda i kraft 2022-03-01 och då ersätta de tidigare avgifterna (KS2019/283-10).

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Socialnämnden beslutade 2021-12-14 § 133 att ställa sig bakom tillämpningsanvisningen för år 2022 och föreslog då kommunfullmäktige att anta densamma. 2022-01-13 behandlades ärendet av kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) som vid sammanträdet beslutade att återremittera ärendet till socialnämnden med följande motivering:

”Taxor och avgifter måste hanteras som ett eget ärende till kommunfullmäktige och inte som en bilaga till tillämpningsanvisningen. Tillämpningsanvisningen som

styrdokument handläggs och beslutas av socialnämnden, då det faller inom nämndens egna beslutsbefogenheter.”

Utifrån återremissen har socialförvaltningen delat på det ursprungliga ärendet. Socialnämnden har nu dels att besluta om att anta tillämpningsanvisningen, dels om att föreslå kommunfullmäktige att anta avgifterna. Detta ärende avser socialnämndens beslut om att ge förslag till kommunfullmäktige.

Bakgrund

Socialförvaltningen påbörjade under år 2020/2021 en översyn av avgifterna inom vård och omsorg. Inför revideringen av avgifterna 2021 koncentrerades översynen till att gå igenom föreskrifter, lagstiftning och förarbeten som styr avgifterna. Syftet var att säkerställa att avgiftsnivåer och avgiftsuttaget var förenligt med aktuella styrdokument. Genomlysningen resulterade i en ny tillämpningsanvisning och avgifter som började att gälla 2021-06-01.

Arbetet med att se över avgifterna har fortsatt även under andra halvåret 2021. Inför revideringen av avgifterna år 2022 har socialförvaltningen framförallt fokuserat på att granska närliggande kommuners samt andra jämförbara kommuners avgiftsdokument för att undersöka hur Bollebygds avgiftstyper och nivåer förhåller sig till dessa. Utifrån detta konstateras att Bollebygd skiljer sig särskilt vad gäller avgiftsnivåer för hemtjänst och trygghetslarm. Redan år 2020 uppmärksammades att kommunens hemtjänstavgift var relativt låg och en höjning genomfördes därför om ca 40 kronor inför år 2021. När socialnämnden behandlade ärendet 2021-12-14 beslutades det om en ytterligare en höjning om 40 kronor inför år 2022 för att därmed successivt närma sig nivån som hos de jämförda kommunerna. Förslaget innebär att en hemtjänsttimme kostar 226 kronor/månad jämfört med snittet som är 249 kronor/månad (2021 års siffror). Det ska dock poängteras att det inte går att göra en helt rättvisande jämförelse eftersom kommunerna har olika modeller för hemtjänstavgiften vilket ger få helt jämförbara kommuner. Socialförvaltningen avser

att fortsätta bevaka hemtjänstavgiften framöver men bedömer i nuläget att den successiva höjningen är skäligen samt att den nuvarande modellen med timavgift är mest lämplig då den är inarbetad i förvaltningen samt relativt lättförståelig och transparent för kommunens invånare.

Vad gäller trygghetslarm föreslår socialförvaltningen att avgiften inte höjs med mer än den fastställda principen om 5 % av prisbasbeloppet. Det resulterar i en avgift om 201 kronor/månad vilket är ca 40 kronor lägre än snittet för de jämförda kommunerna. Bollebygd tar dock ut en installationsavgift samt avgift för borttappat larm vilket få andra kommuner gör. Utifrån detta bedömer förvaltningen att ingen ytterligare höjning av avgiften bör göras.

Vid omvärldsbevakningen uppmärksammades det även att få av de jämförda kommunerna tar ut avgifter kopplade till hjälpmedel. I vissa kommuner ingår det i avgiften för hemsjukvård. Eftersom hemsjukvårdsavgiften i Bollebygd är något högre än i de jämförda kommunerna (361 kronor jämfört med snittet på 347 kronor år 2021) föreslår förvaltningen att avgifter kopplat till hjälpmedel tas bort och istället ingår i hemsjukvårdsavgiften.

Sammanfattning av föreslagna förändringar inför år 2022:

- **Avgifter, generellt:** Avgifter som baseras på prisbasbeloppet har räknats upp utifrån 2022 års prisbasbelopp (48 300 kr).
- **Hemtjänst:** Avgiften för hemtjänst höjs med samma intervall som den höjdes år 2021, dvs. 40 kr, vilket ger 226 kr/timme (0,47 % av prisbasbeloppet).
- **Trygghetslarm:** Avgiften för trygghetslarm höjs enligt fastställd princip (5 % av prisbasbeloppet fördelat på 12 månader) vilket ger 201 kr/månad.
- **Måltidsavgift för matdistribution:** *Nytt.* För makar eller sammanlevande sambos där båda har matdistribution delas distributionsavgiften på två.
- **Dagverksamhet:** *Nytt.* För deltagare som deltar halvdagar debiteras halva avgiften.

- **Flyttstäd:** *Nytt:* Möjlighet att debitera för flyttstäd i samband med utflytt från särskilt boende/serviceboende/gruppboende. Avgift som den timkostnad som upphandlat företag fakturerar kommunen.
- **Avgifter hjälpmedel:** *Borttaget:* Avgift för utprovning av hjälpmedel (90 kr/tillfälle) samt avgift för rengöring av hjälpmedel vid återlämning (530 kr/tillfälle) tas bort och ingår istället i hemsjukvårdsavgiften.
- **Matavgift vid korttidstillsyn:** *Nytt:* Infört avgift för mat i samband med korttidstillsyn enligt samma princip som för korttidsvistelse.

Ekonomiska förutsättningar

Att beräkna ekonomiska konsekvenser av avgiftshöjningar är inte helt lätt då avgiftssystemet består av flera variabler som påverkar avgiften för respektive enskild. Vad den enskilde betalar för sina insatser regleras av dennes *avgiftsutrymme* som beräknas utifrån den enskildes inkomster minus förbehållsbelopp (minibelopp plus bostadskostnad). Den enskilde betalar dock aldrig mer än det lagstadgade avgiftstaket, maxtaxan (2170 kronor år 2022). Avgiftsutrymmet kan följaktligen fastställas till allt mellan 0 kronor upp till maxtaxan, beroende på den enskildes ekonomiska förutsättningar. Det innebär exempelvis att en höjning av hemtjänstavgiften om 40 kronor inte automatiskt innebär en faktisk ökad kostnad för den enskilde om 40 kronor per hemtjänsttimme. Endast de som har ett avgiftsutrymme påverkas av en höjning och får en högre månadskostnad, dock aldrig mer än maxtaxa.

En analys av antalet enskilda med SoL- insatser och deras avgiftsutrymme genomfördes i augusti 2021. Analysen visade att vid analystillfället fanns 308 personer som hade en avgiftsbelagd SoL-insats. Av dessa hade 37 inget avgiftsutrymme och påverkas därmed inte av höjda avgifter. De resterande 271 personerna hade antingen inte lämnat in underlag för beräkning av avgiftsutrymme eller så beräknades de ha ett avgiftsutrymme som medger ett ökat avgiftsuttag. Storleken på detta avgiftsuttag gick dock inte att redogöra för med det system som

socialförvaltningen hade att tillgå. Vilka ekonomiska konsekvenser en höjning av avgifterna innebär för den enskilde eller för förvaltningens avgiftsintäkter är därför svårt att uttala sig om. Varje sådan här analys bör dessutom betraktas som en ögonblicksbild då samtliga parametrar i avgiftssystemet kan förändras från gång till gång. Höjningen av hemtjänstavgiften som föreslås innebär dock att Bollebygd ligger mer i paritet med de andra kommunerna i Sjuhärad och vissa andra jämförbara kommuner.

Borttagandet av avgifterna för hjälpmedel bedöms inte få några större ekonomiska konsekvenser. Tillvägagångssättet för att ta ut dessa avgifter har hittills inte varit ändamålsenligt och i många fall har därför avgiftsuttagandet för dessa insatser uteblivit. Borttagandet av hjälpmedelsavgifterna kommer således inte medföra några påtagliga ekonomiska konsekvenser för varken förvaltning eller enskild.

Barnkonsekvensanalys

Barn kan påverkas direkt och indirekt av tillämpningsanvisningen genom att vissa avgiftsbelagda insatser omfattar barnet själv eller mer indirekt genom deras vårdnadshavare. Barn som potentiellt kan påverkas av tillämpningsanvisningen har inte fått uttrycka sina åsikter om anvisningen. Hänsyn till barns bästa tas dock i de enskilda ärenden som hanterats av socialnämnden.

Beslutsunderlag

- Återremiss från KSAU 2022-01-13 § 1 (SN2021/100-8)
- Avgifter för stöd och service till äldre och personer med funktionsnedsättning 2022, upprättad 2022-01-11 (SN2021/100)
- Bilaga: Tillämpningsanvisning för avgifter för stöd och service till äldre och personer med funktionsnedsättning 2022, (SN2022/10-2)

Skickas till

Kommunstyrelsen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Socialförvaltningen

Gunilla Lundgren

Förvaltningschef

Hilda Gustafsson

Nämndsekreterare